

BESLUT "NATURRESERVAT SVARTGESSI": 1996-09-02
SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT SVARTGESSI": 1996-09-02

LÄNSSTYRELSEN DALARNAS LÄN
Miljövårdsenheten

BESLUT: 1996-09-02
DNR: 231-2913-96 (2039)

BILDANDE AV NATURRESERVATET SVARTGESSIS DOMÄNRESERVAT I
ÄLVDALENS KOMMUN

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Reservatets benämning: Svartgessis domänreservat
Objektnummer:
Kommun: Älvdalen
Registerområde: Älvdalens socken
Lägesbeskrivning: Ca 25 km nordväst om Älvdalen.
Ekonomiska kartan 15D 0-1 e-f.
Gräns: Reservatets gräns är markerad med
punktstreckad linje på bifogad karta,
bilaga 2
Fastigheter: Älvdalens kronopark 1:1
Markägare: AssiDomän AB
Areal: 62 ha
Därav landarea: 53 ha
Naturtyper: Barrskog 43 ha
Myr 10 ha
Vatten 9 ha
Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen

BESKRIVNING AV RESERVATET

Svartgessi är beläget i Dalarnas sandstensområde strax väster om Gryveldammen i Älvdalens kommun.

Reservatets norra del som domineras av myrmark är flackt och svagt sluttande mot söder. Terrängen i övrigt är bruten och består av moränkullar i ett oordnat mönster.

I området finns två tjärnar. Svartgessitjärnen som gränsar mot myren i norr kantas bitvis av gungfly. Den andra, mindre tjärnen, ligger i det nordvästra hörnet av reservatet. Tjárnarna har tidigare rotenonbehandlats och används nu som fiskevatten med årlig utsättning av laxfiskar.

Vegetationen består, med undantag av myrområdet, av naturskogs-

artad tallskog av frisk ristyp. Beståndet är olikåldrigt med stort inslag av torrakor. De äldsta tallarna är omkring 400 år, flera med spår av brand.

En mindre bilväg skär tvärs genom området och området är påverkat av skogsbruk, men huggningen har varit måttlig och skogen har totalt sett ändå ett stort naturskogsvärde.

ÄRENDETS BEREDNING

Området avsattes 1952 som domänreservat. Det utvidgades 1966 till sin nuvarande storlek. I samband med Domänverkets bolagisering 1992 gjorde länsstyrelsen på uppdrag av Naturvårdsverket en bedömning av vilka domänreservat i länet som har sådana särskilda naturvärden att de bör ges långsiktigt skydd som naturreservat. Svartgessi hör till de områden som länsstyrelsen valde ut.

Naturvårdsverket och AssiDomän AB slöt 1995 ett avtal om naturreservatsbildning av ett antal särskilt värdefulla domänreservat i landet. Svartgessi är ett av de områden som omfattas av avtalet.

Detta beslut har fattats i enlighet med villkoren i avtalet mellan AssiDomän och efter samråd med Älvdalens kommun enligt 43 § naturvårdslagen.

Statens naturvårdsverk och naturskyddsföreningen har tillstyrkt reservatsbildningen.

Svenska samernas riksförbud har påpekat att föreskrifterna innebär inskränkningar i renskötselutövningen. Länsstyrelsen har ändrat föreskrifterna så att dessa inte utgör något hinder för renskötselutövning.

AssiDomän, Dalarnas jaktvårdsförbund och Älvdalens jaktvårds-krets invänder mot inskränkningar i jakten. Älvdalens kommun invänder mot jaktrestriktionerna och motsätter sig ombildandet av domänreservat till naturreservat om inte jakt och fritidsfiske får fortsätta i samma omfattning som tidigare. Länsstyrelsen har tillmötesgått ovan nämnda instanser genom att tillåta jakt i reservatet.

GRUND FÖR BESLUTET

Svartgessi är ett värdefullt skogsområde med naturskogskaraktär. Det har på grund av sina naturskogskvaliteter varit skyddat som domänreservat och anses så värdefullt att det bör ges lagstadgat skydd i form av naturreservat.

Många hotade växt- och djurarter är knutna till naturskogar. För att kunna bevara den biologiska mångfalden i skogslandskapet är det därför viktigt att skydda skogar med naturskogsprägel.

Området är värdefullt som framtida referensområde för forskning inom botanik, zoologi och ekologi.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats med innerkanten av punktstreckad linje på bifogad beslutskarta, bilaga 2, som naturreservat.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484, ändrad 1991:1165) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsuppgifter skall gälla beträffande naturreservatet.

ÄNDAMÅLET MED RESERVATET

Ändamålet med reservatet skall vara att skydda ett naturskogsartat område med dess flora och fauna och naturliga successioner. Ändamålet är även att - inom ramen för detta mål - ge möjlighet till naturupplevelse och vetenskaplig forskning i orörd natur.

RESERVATSFÖRESKRIFTER SVARTGESSI

A. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 8 § NATURVÅRDSLAGEN OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT FÖRFOGA ÖVER FASTIGHETER INOM RESERVATET

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

1. borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla, tippa eller dämna,
2. anlägga mark- eller luftledning,
3. inplantera för området främmande växt- eller djurart,
4. skada växande eller döda - stående eller ikullfallna- träd och buskar, gräva upp eller plocka örter, mossor, lavar och vedsvampar,
5. framföra motordrivet fordon i terrängen. Undantag skall gälla vid uttransport av älg under förutsättning att endast lättare dragfordon med lågt marktryck används, t.ex. järnhäst eller fyrhjuling. Undantag gäller även vid framförande av terrängmotorfordon på snötäckt mark i direkt samband med renskötsel,
6. skogsgödsla eller använda kemiska eller biologiska bekämp-

ningsmedel,

7. avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd,
8. uppföra ny byggnad eller anläggning,
9. aktivt lägga ut åtel.

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

10. sprida ut kalk i vatten eller på land.

Föreskrifterna utgör inget hinder mot de åtgärder som behövs vid skötsel och förvaltning av reservatet samt för att tillgodose ändamålet med reservatet.

Föreskrifterna utgör inget hinder för uppgörande av eld i samband med renskötselutövning.

Punkterna A4 och A6 innebär att bestämmelserna i 29 § skogsvårdslagen samt skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog ej skall gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet, skall frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

B. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSLAGEN OM SKYLDIGHET ATT TÅLA VISST INTRÅNG

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder vidtas inom området som framgår av bifogad skötselplan.

C. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 10 § NATURVÅRDSLAGEN OM VAD ALLMÄNHETEN HAR ATT IAKTTA INOM RESERVATET

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

1. göra åverkan på mark eller geologiska naturföremål,
2. skada växande eller döda - stående eller ikullfallna - träd och buskar, plocka eller gräva upp örter, mossor, lavar och vedsvampar,
3. elda annat än på anvisad plats,
4. inplantera för området främmande växt- eller djurart,
5. framföra motordrivet fordon i terrängen. Körning får ske i samband med räddningsverksamhet,
6. störa djurlivet t.ex. genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 meter,
7. medföra okopplad hund.

D. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSFÖRORDNINGEN RÖRANDE

NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN AV RESERVATET

1. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen m.m. som framgår av bifogad skötselplan.
2. Naturvårdsförvaltaren skall vara länsstyrelsen i Kopparbergs län.

ÖVRIGT

Detta beslut träder i kraft den 1 oktober 1996 eller, i det fall beslutet överklagas, den senare tidpunkt när beslutet vinner laga kraft.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Miljödepartementet, blankett 2:1.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Gunnar Björk jämte ledamöterna Hans Andersson, Ann-Christine Dåderman, Kenneth Johansson, Åke Johansson, Margareta Jonback, Eva Kungsmark, Lena Ludvigsson-Olafsen, Nils Nilsson, Bengt Nylund, Lennart Sacrédeus, Nicke Welin-Berger, Birgitta Örjas. Tjänstgörande suppleant var Arne Bogghed.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Leif Svensson, rättsenhetschef Inger Eriksson, miljövårdsdirektör Stig-Åke Svenson och ekolog Susanne Peterson, den sistnämnda föredragande.

Gunnar Björk

Susanne Peterson

Bilagor:

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Skötselplan
4. Hur man överklagar, blankett 2:1

LÄNSSTYRELSEN
DALARNA

Miljövårdsenheten

SKÖTSELPLAN

1996-09-02

231-2913-96

SKÖTSELPLAN SVARTGESSIS DOMÄNRESERVAT

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- I ALLMÄN BESKRIVNING
 - 1 Administrativa data
 - 2 Grunden för beslutet samt föreskrifter
 - 3 Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden
 - 3.1 Naturförhållanden
 - 3.2 Nuvarande markanvändning
 - 3.3 Tillgänglighet
 - 3.4 Anordningar för friluftslivet
 - 3.5 Slitage- och störningskänslighet
 - 3.6 Källuppgifter
- II PLANDEL
 - 1 Disposition och skötsel av mark och vatten
 - 1.1 Övergripande mål
 - 1.2 Generella riktlinjer och åtgärder
 - 1.2.1 Hävd av skogsområde
 - 1.2.2 Jakt
 - 1.2.3 Vattenområde
 - 1.2.4 Skogsbrand
 - 1.2.5 Utmärkning av reservatets gräns
 - 2 Anordningar för rekreation och friluftsliv
 - 2.1 Övergripande mål
 - 2.2 Riktlinjer och åtgärder
 - 2.2.1 Information
 - 2.2.2 Parkeringsplatser
 - 2.2.3 Vandringsleder och övriga anläggningar
 - 3 Tillsyn
 - 4 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Skötselkarta

- I ALLMÄN BESKRIVNING
 - 1 Administrativa data
(Se registeruppgifter)
 - 2 Grunden för beslutet samt föreskrifter
(Se reservatsbeslutet)

3 Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

3.1 Naturförhållanden

Svartgessi är beläget i Dalarnas sandstensområde strax väster om Gryveldammen i Älvdalens kommun.

Reservatets norra del som domineras av myrmark är flackt och svagt sluttande mot söder. Terrängen i övrigt är bruten och består av moränkullar i ett oordnat mönster.

I området finns två tjärnar. Svartgessitjärnen gränsar mot myren i norr. Stränderna kantas bitvis av gungfly. Den andra, mindre tjärnen, ligger i det nordvästra hörnet av reservatet. Vegetationen består, med undantag av myrområdet, av naturskogsartad tallskog av frisk ristyp. Beståndet är olikåldrigt med stort inslag av torrakor. De äldsta tallarna är omkring 400 år, flera med spår av brand.

En mindre bilväg skär tvärs genom området och området är påverkat av skogsbruk, men huggningen har varit måttlig och skogen har totalt sett ändå ett stort naturskogsvärde.

3.2 Nuvarade markanvändning

För att skapa ett attraktivt sportfiskevatten sätter AssiDomän årligen ut laxfiskar i Svartgessi. Sjön har tidigare rotenonbehandlats vid ett flertal tillfällen. Fiske är tillåtet efter införskaffande av AssiDomäns fiskekort.

Förutom fiske omfattas området även av jakt samt används för rörligt friluftsliv.

3.3 Tillgänglighet

Svartgessi kan nås från två håll eftersom området genomkorsas av en skogsbilväg. Från riksväg 70 väster om Svartgessi leder skogsbilvägen cirka 3 km till reservatet. Från det andra hållet går skogsbilvägar 6 km från den allmänna vägen mellan riksväg 70 och Lövnäs.

3.4 Anordningar för friluftslivet

En strövstig finns utmärkt i området, men markeringarna är i dåligt skick.

I södra delen av området finns en stuga som är öppen för allmänheten. Stugan hålls med ved och där finns även torrtoalett och soptunnor.

3.5 Slitage- och störningskänslighet

En överföring av området från domänreservat till naturreservat kommer troligtvis inte att innebära ett högre besöksstryck i området. Ur slitagesynpunkt föreligger i dagsläget inga behov av restriktioner för besökare utöver de allmänna restriktioner som finns under C i beslutet.

3.6 Källuppgifter

Edling, Ove: Naturvårdsinventering av fyra domänreservat i

Älvdalens kommun. Länsstyrelsen 1969:1.
Lundquist, R: Urskogar och fjällurskogar i Kopparbergs län.
Opubl. rapport på länsstyrelsen.
Naturvårdsprogram för Kopparbergs län. Länsstyrelsen 1988:1.

II PLANDEL

1 Disposition och skötsel av mark och vatten

1.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med reservatets skötsel ska vara att bevara den nuvarande naturmiljön.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

1.2.1 Hävd av skogsområde

Skogen skall få utvecklas fritt. Inget skogsbruk skall bedrivas i området.

1.2.2 Jakt

Jakt kan fortsätta som tidigare. Reservatsföreskrifterna tillåter inte röjande för eller byggande av passhytta eller jaktorn.

1.2.3 Vattenområde

Fiske ska kunna bedrivas som tidigare vilket kräver AssiDomäns fiskekort.

Inplantering av fisk eller annan fiskvårdsåtgärd kan bedrivas efter tillstånd av länsstyrelsen och baseras på för området naturliga arter.

Kalkning av vatten får ej ske utan tillstånd av länsstyrelsen.

1.2.4 Skogsbrand

Beträffande elden är det viktigt att denna hanteras på ett genomtänkt och vetenskapligt försvarbart sätt. I dagens läge kan således inga andra regler tillämpas än att spontant uppkomna bränder skall släckas enligt gällande brandlagstiftning. Med tiden bör dock en strategi för släckning utarbetas som ger visst utrymme för avbränning.

1.2.5 Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatets gräns skall utföras enligt svensk standard SIS 031522 och enligt naturvårdsverkets anvisningar.

2 Anordningar för rekreation och friluftsliv

2.1 Övergripande mål

Ändamålet med reservatet är också att befrämja det rörliga friluftslivet. Dispositionen av området utgår från att underlätta för besökare att ta sig fram i området och att kunna

studera skogen och utnyttja dess friluftsvärden.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Information

Informationstavlor sätts upp där parkeringsytan är belägen och strövstigen börjar. Vägvisare till parkeringsytan sätts upp där vägen korsar reservatsgränsen i väst samt där den först tangerar reservatsgränsen i öst. Nuvarande skyltar byts ut om så behövs. Parkeringsskylt sätts upp vid infarten till stugan. Naturvårdsförvaltaren svarar för uppsättning av skyltar.

2.2.2 Parkeringsplatser

Parkeringsmöjligheter finns vid infarten till stugan.

2.2.3 Vandringsleder och övriga anläggningar

Naturvårdsförvaltaren förbättrar markeringarna längs den befintliga stigen med orange färg.

Stugan i områdets sydöstra del tillhör fastighetsägaren. Fastighetsägaren ansvarar för såväl yttre som inre underhåll av stugan. Den bör hållas i sådant skick att den även fortsättningsvis kan användas som raststuga. Stugan måste hållas med ved och soptunnorna tömmas. Under högsäsong måste tunnorna tömmas varannan vecka. Torrtoaletten ska ses till årligen.

3 Tillsyn

Förvaltarens tid för tillsyn av reservatet beräknas omfatta två dagsverken per år.

4 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Allmänt

Framställning och utplacering av skyltar, underhåll av anläggningar, utmärkning av reservatets gräns samt årlig tillsyn bekostas av staten.

Kostnader som redovisas bygger på uppskattningar och på 1996 års prisnivå. Dagsverkskostnaden 1.700 kr avser lönekostnader, kostnad för arbetsledning m.m. Därtill kommer materialkostnader inklusive utrustning, hyror m.m.

Engångsåtgärder:

Utmärkning av reservatets gräns.

2 dv á 1.700 kr. 3.400:-

Materialkostnader. 5.000:-

Totalt engångsåtgärder 8.400:-

Tillsyn och underhåll:

Tillsyns- och underhållskostnader

2 dv á 1.700 kr

3.400:-

Materialkostnad

1.700:-

Totalkostnad/år

5.100:-